

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ПЕДІАТРІЇ СТУДЕНТАМИ ВИПУСКНОГО КУРСУ

Гарас М.Н.

**Вищий державний навальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»
Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб**

У сучасній вищій медичній школі значна увага приділяється застосуванню інноваційних методів навчання в педагогічному процесі. Раціональне поєднання традиційних і інноваційних методів навчання сприяє розвитку пізнавальних процесів і творчих здібностей студентів-медиків, їх підготовці до майбутньої професійної діяльності. В сучасних умовах на тлі конкурентної боротьби відсутність практичного досвіду і навичок у студентів можуть бути серйозною і вагомою перешкодою на шляху до працевлаштування. У зв'язку з цим все більшої популярності набувають сучасні методики навчання, спрямовані на формування у студентів певних практичних навичок, зокрема, велика увага приділяється проблемно-орієнтованому навчанню.

Метою роботи було проаналізувати особливості впровадження проблемно-орієнтованого навчання під час вивчення педіатрії студентами 6 курсу медичного університету.

Для аналізу використано результати анонімного анкетування 31 студента VI курсу медичного факультету №2 спеціальності «Лікувальна справа» Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», відібраних методом випадкової вибірки. Вказана когорта студентів брала участь у проведенні занять з дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекції» (модуль 5 «Педіатрія») з елементами впровадження проблемно-орієнтованого навчання (36 годин) в рамках участі університету в грантовому проєкті TAME (Training Against Medical Error) - навчання щодо уникнення лікарських помилок (за підтримки програми Європейського Союзу Еразмус+). Використані анкети відкритого типу (можливість наводити 1-3 варіантів відповіді) з висвітленням позитивних аспектів та труднощів під час впровадження проблемно-орієнтованого навчання. Заняття відбувалися двічі на тиждень, у групах по 6-8 студентів, сформованих з різних академічних груп, із використанням віртуальних пацієнтів – клінічних випадків («кейсів»), розроблених науковцями-педіатрами Університету Святого Георгія (м. Лондон) та адаптованих до використання в Україні.

Враховуючи, що основними цілями проєкту TAME є вивчення найбільш розповсюджених медичних помилок у діагностиці та лікуванні захворювань дитячого віку, а також впровадження інноваційних методів педагогіки для покращення підготовки студентів з розповсюдженням освітніх ресурсів по типу проблемно-орієнтованого навчання, спрямованих на мінімізацію лікарських помилок, відповіді студентів дискретно відображали вказані 2 цілі. За результатами анкетування встановлено, що основними позитивними характеристиками проблемно-орієнтованої методики вивчення дитячих хвороб є: командний характер роботи (33% студентів), можливість відкритої дискусії (19%), реалістичність та практична спрямованість випадків (22%), мультидисциплінарний підхід до віртуального пацієнта (16%) з розвитком клінічного мислення (29%). Можливість самостійного прийняття рішень після всебічного обговорення наступного кроку з колегами (19%), удосконалення вміння обґрунтовано відстоювати власну думку на тлі мінімізації впливу тьютора, а також оцінка адекватності дій медичного персоналу та аналіз коректності власних рішень у конкретній ситуації (19%), що посилюється елементом відповідальності за прийняті рішення (16%), допомагає майбутнім лікарям виважено уникати медичних помилок у майбутній практичній діяльності.

Оскільки заняття проводилися із студентами випускного курсу, невеликою виявилася частка відповідей щодо можливостей опанування новими знаннями (6%) та взаємонавчання (6%), що, ймовірно, вказує на певний базис знань випускників. Вказане припущення підтверджується незначною часткою відповідей, що вказують на дефіцит знань (10%) як одну із причин труднощів під час роботи з віртуальними пацієнтами. У своїй більшості респонденти вказували на труднощі роботи, що стосувалися змісту самих кейсів, зокрема, дефіцит анамнестичних та лабораторних даних (19%), нетиповість випадків (10%), що, більшою мірою, вказує на труднощі з адаптації кейсів та системні відмінності організації надання медичної допомоги дітям. Однією з проблем виявилася недостатність комунікативних здібностей випускників, невміння коректної та обґрунтованої дискусії (19%), що почасти відображалося на відсутності консенсусного характеру прийнятих рішень. Незважаючи на об'єктивні виявлені труднощі, більшість респондентів (61%) запропонували розширення впровадження методики проблемно-орієнтованого навчання на випускному курсі у вигляді заміщення традиційної чи в комбінації з останньою.

Таким чином, впровадження методики проблемно-орієнтованого навчання при вивченні дитячих хвороб студентами 6 курсу медичного університету є виправданим в аспекті досягнення цілей грантового проекту ТАМЕ як елемента покращення підготовки студентів з вивченням та уникненням найбільш розповсюджених медичних помилок.

ДИНАМІКА ВМІСТУ ЕНДОТЕЛІНУ-1, НІТРИТІВ ТА НІТРАТІВ В СИРОВАТЦІ КРОВІ ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА ОЖИРІННЯ

Гладун К.В.

Запорізький державний медичний університет

Кафедра госпітальної педіатрії

Метою роботи було визначення вмісту метаболітів оксиду азоту (нітратів та нітритів) сироватки крові підлітків, хворих на ожиріння перед проведенням терапії анорексигенним препаратом центральної дії (АПЦД) «Цефамадар» та по закінченню тримісячного курсу лікування. Хворі на аліментарно-конституційне ожиріння пацієнти основної групи, протягом 3 місяців отримували комплекс лікувальних заходів, що включав призначення гіпокалорійної дієти, дозоване фізичне навантаження та прийом гомеопатичного АПЦД у вікових дозуваннях за призначенням лікаря. Отримані результати демонстрували, що застосування гомеопатичного препарату Цефамадар протягом тримісячного курсу, що його призначав лікар, вірогідно підвищило ефективність лікування порівняно з групою пацієнтів, які застосовували лише дієту ($p > 0,05$). Призначення в комплекс терапевтичних заходів дітям, хворим на ожиріння, АПЦД, на тлі вірогідного зниження маси тіла сприяло відновленню балансу факторів з вазоділататорними властивостями. Так, в основній групі на тлі достовірного зниження маси тіла ($p < 0,05$) відбувалося достовірне зростання вмісту в сироватці крові нітритів ($p < 0,05$), рівень яких, однак, залишався вірогідно нижчим, аніж в контрольній групі, і нітратів до вікових показників. В той же час, в групі порівняння зміни мали характер тенденції до зниження і не були статистично значущими ($p > 0,05$). Результати проведеного дослідження показали, що курс терапії АПЦД у поєднанні з гіпокалорійною дієтою та дозованим фізичним навантаженням призводив до більш ефективного зниження маси тіла та позитивно впливав на показники вмісту нітратів та нітритів сироватки крові, ніж під час лікування ожиріння із застосуванням класичної схеми.